

EDITORIAL

¿I dien que el conflicte estava superat?

Per a estar superat el **conflicte llingüístic** –en realitat hauriem de dir identitari– el tema de la llengua ha ocupat titulars i pàgines completes en els mitjans de comunicació els passats mesos de juliol i agost. Recuperar l'accent com cal per al nom del cap i casal –**València**– ha derramat rius de tinta. La burra d'escriure una cosa –lo que manen els veïns del nord– però pronunciar-ne una altra ha seguit inclús motiu d'un **manifest** "de les escriptores i escriptors en defensa de la nostra llengua" (a la que mai, mai, mai afegien darrere el nom de valenciana) atacant el canvi ortogràfic i recolzant de pas la labor de la **AVLI**.

Mes de 300 diuen ser els firmants. Mes de 300 autors que han dedicat i dediquen la seua obra a recolzar sense vergonya la catalanitat del valencià i fan pública la seua summissió lexic, ortogràfica i morfològica a la llengua que es parla en les Rambles de la capital comtal, mentre obediexen acríticament lo que dictamina l'**Institut d'Estudis Catalans** i ratifica ací, en **València**, la que ha devingut, com estava programat, la seua sucursal, la **AVLI**.

¿Se plantegen vostres esta polemica en algun altre idioma? ¡Es **impensable**! Esta es l'exclamació de la llicenciada en filologia catalana –per tant, incompetent en la llengua valenciana–, **Verònica Cantó**, presidenta de l'òrgue polític-llingüístic que es la **AVLI**, en unes declaracions en el *Levante-EMV* el passat 21 d'agost, en les quals agràia el recolzament d'eixos 300 escriptors. Ella afirmava que lo que passa en el valencià no passa en cap llengua del món, demanant obediència cega als dictamins de l'institució que presidix, a lo que afegiríem que efectivament lo que passa en esta terra, en lo que es referix a l'**autoestima**, es difícil que passe en algun altre lloc del món. Cap poble en l'autoestima intacta haguera permes que existira una institució com la **AVLI**.

Este manifest ha tingut complida **replica** per part del valencianisme (en la pàgina 2 reproduïm una d'elles i informem de varies altres).

Volem detindre'ns ara en l'article que **Vicent Mompó**, president de la **Diputació de València**, "Treballem pel valencià sense prejudicis", publicava –pàgina completa– en el mateix diari (24-8-2025). En ell venia a decantar-se per lo que denominariem una **tercera via**. No res nou baix del sol, excepte la defensa a ultrança del valencià o, millor dit, de "la nostra llengua", per part d'un membre del **Partit Popular**, que ya sabem lo que li preocupa el valencià ad esta formació.

Com el seu partit, ell també tracta de jugar a dos baralles; o mes, tot depen. Per una banda fa referència als seus avantpassats, dels qui deprenque el valencià, però per una altra també

rememora els seus estudis de "valencià-no" en eixos cursos que tots coneixem a on se farten de dir que les generacions que, com la dels seus pares, mantingueren viva la llengua, son uns **incults** perquè no saben parlar en propietat, ni escriure correctament lo que els "sabuts i comissaris llingüístics" ensenyen des de fa dècades en escoles, instituts i universitats. I es natural que no el conegueren puix eixa **seudo-llengua** prefabricada no existia en el territori valencià fins que el pancatalanisme s'assentà en estes latituds i conquistà les institucions, acadèmiques primer i polítiques (el seu objectiu des del principi) en quant pogué. Planteja, en fi, una pau llingüística, posar en valor lo genuí del nostre idioma front a l'actual preferència pels barbarismes, estrangerismes i anacronismes llingüístics –que son el model "culte"– que arraconen el lexic, la sintaxis i morfologia vernacula –considerats vulgars–.

Consideravem que Mompó era una *rara avis* en eixe partit de traïdors a València; el veyem actuar en mesura, en sentit comú, en coherència i inclús en tolerància cap als qui defenem l'**autèntica llengua valenciana**, la que li ensenyaren sos pares, viva, normativisada, culta i vehicul de comunicació diari de milers de valenciaparlants; però no, se decanta –igual pel seu carrec i la seua dependència d'un partit declaradament catalanista **Ens Uneix** (el nom ho diu tot)– per fer una defensa tancada de l'institució en la que el Partit Popular vengue l'honra d'este poble per a que **Aznar** poguera governar en **Espanya**. Si tant aprecia al valencià genuí no entenem com subvenciona a la **AVLI** en 200.000 euros i, en canvi, condena a l'ostracisme a una institució acadèmica centenària que l'organisme que presidix fundà en 1915, la **Real Acadèmia de Cultura Valenciana**, llavors Centre de Cultura Valenciana.

Hem llegit que eixe regal econòmic, després de que la **Generalitat Valenciana** li reduïra la dotació en els seus pressuposts, el dedicaran, a banda de a seguir catalanisant el valencià i fer proselitisme en els col·legis, a commemorar l'any **Almela i Vives**. Suponem que per a destacar la seua militància "pancatalana" en els seus anys de joventut i no per a destacar la seua renúncia i el combat ad eixa quimera en els seus estudis i publicacions quan es donà conte, com uns altres valencianistes, que vivia un engany, el qual conscientment i en arguments científics sabe rebatre.

¡Ai, senyor Mompó! Ad alguns nos ha defraudat. Seguiu la premissa del seu partit "dir una cosa i fer-ne una altra"; però nosaltres som mes crítics que molts dels seus votants, que segueixen a cegues les consignes de partit, i no nos enganya. ¡Lastima!

LA CITA

¡xçá pugam ser desobedients, cada vegada que rebem ordens que humilien la nostra consciència o violen el nostre sentit comú.

Eduardo Galeano

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **¿I DIEN QUE EL CONFLICTE ESTAVA SUPERAT?**
- 2
• INFORMACIÓ: **MANIFEST A FAVOR DE LA DENOMINACIÓ "VALÈNCIA"**
- 3
• **JOCs TRADICIONALS (CVIII): PORTA TANCADA, BONA MAÇADA**
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• **RESENYA BIBLIOGRÀFICA: LA METAMORFOSIS**
- 4
• **PASSATEMPS**
• **COSES DE TUB: BANDO**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, però no de divisió, entre nosaltres.

Manifest a favor de la denominació “València”

L'Associació Cultural Plataforma Vinatea, fidel al seu compromís en la defensa i la promoció de la llengua i la cultura valencianes, manifesta públicament el seu **recolzament ferm al canvi de denominació oficial de la ciutat de València per la forma “València” en valencià**, tal i com ha segut aprovat en la Comissió de Benestar Social, Educació, Cultura i esports de l'Ajuntament el passat 15 de juliol de 2025.

Este canvi, llunt de ser un mer detall gràfic, supón un acte de coherència llingüística, cultural i identitària que la nostra societat duya dècades reclamant.

1. L'importància d'un accent

El pas de “València” a “València” pot paréixer mínim a simple vista, però té un profund significat. L'accent obert de la forma anterior no reflectia fidelment la pronunciació real i tradicional de l'immensa majoria dels valencians i valencianes i era una sumissió a la normativa ortogràfica catalana que des d'alguns sectors culturals s'intenta imposar al poble valencià. En canvi, **l'accent tancat en la “é” de “València” s'ajusta en rigor fonètic** a la forma en que el nostre poble ha nomenat sempre a la seua capital.

2. Fonaments històrics i llingüístics

L'acort municipal se recolza en l'exhaustiu estudi tècnic del llingüista i acadèmic de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVLL), Abelard Saragossà, que ha demostrat:

- Que la **grafia “València” va ser imposada** sense un anàlisi fonètic rigorós.
- Que l'ús de “**València**” respon a la pronunciació **tradicional, majoritària i documentada** en la memòria oral i literària valenciana.
- Que la coherència en la pronunciació enforteix la legitimitat social del topònim, alluntant-lo de castellanismes o deformacions externes.
- Damunt la tradicional “València” ha segut utilitzada pel moviment valencianista des de l'introducció dels accents a principis del segle XX. Sent la forma recomanada per la Secció de Llengua i Lliteratura de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana i per la centenària Societat Lo Rat Penat, pionera en l'ensenyança de la llengua valenciana.

Per tant, **“València” no és un invent ni una novetat arbitrària**, sino la recuperació d'una forma fidel a l'ús real i al patrimoni cultural del nostre poble.

3. Marc legal i procediment democràtic

L'acort adoptat per la Comissió de Cultura s'emmarca en lo dispost per l'article 8 del Decret 69/2017, que regula l'elecció i us dels noms oficials dels municipis.

La decisió, després de l'aprovació en el Ple municipal per majoria absoluta (21 de juliol de 2025), ara haurà de:

- Sometre's a un període d'informació pública de 20 dies, en la possibilitat d'alegacions.
- Elevar-se finalment al Consell de la Generalitat Valenciana, únic òrgue competent per a determinar els noms oficials, segons la Llei 4/1983 d'us i ensenyança del valencià.

Estem, per tant, davant un **procés democràtic, transparent i**

garantiste, obert a la participació ciutadana.

4. Un pas cap a la normalització llingüística

En esta mida considerem que, l'Ajuntament del Cap i Casal alança en l'adaptació del topònim a la realitat llingüística i social de la capital del Túria. Reconéixer “València” és reconéixer que:

- L'**idioma valencià és patrimoni viu** i deu estar representat en els seus símbols.
- L'escriptura deu respectar l'evolució natural de la llengua i no imposar's des d'una visió aliena al sentir popular.
- El nom de la ciutat deu ser un **símbol de cohesió i orgull col·lectiu**, no una font de polèmica ni d'inseguretat.

5. El nostre compromís

Des de l'Associació Cultural Plataforma Vinatea:

- Recolzem sense reserves l'aprovació definitiva de “València” com a denominació oficial en valencià.
- Fem una crida a la societat civil a participar activament en el període d'informació pública per a **defendre este canvi històric**.
- Reclamem a totes les forces polítiques que **deixen a un costat els interessos partidistes** i se sumen a un acort que no pertany a uns pocs, sino a tot el poble valencià.
- Afirmem que la cultura, la llengua i els símbols deuen ser un terreny d'unió i no de confrontació.

6. Conclusió

Canviar “València” per “València” és molt més que una correcció ortogràfica. És tornar al nostre Cap i Casal la forma en la que els seus fills i filles l'han pronunciat durant generacions. És honrar l'autenticitat front a l'imposició, l'oralitat front a l'artificiositat, la veritat d'un poble front a l'uniformitat.

Per això, proclamem alt i clar:

“València” és la nostra veu, la nostra memòria i el nostre futur. I hui donem un pas decisiu per a que també siga, definitivament, el nostre nom oficial.

Joan Ignaci Culla
President Plataforma Vinatea

Associacions adherides:

Institut d'Estudis Valencians
Grup d'Acció Valencianista
Rogle Constantí Lombart
Grup Cultural Il·licità “Tónico Sansano”
Associació Cultural de les Comarques de l'Antic Regne de València
Associació Cultural Roc Chabàs-La Marina
Associació de Mestres i Llicenciats del Regne de València
Associació Cultural Poble de Benimaclet
Associació Cultural Renaixença Valencianista
Patronat de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana

Nota: En la reproducció s'han fet algunes correccions obligades sobre el text original.

Uns altres manifestos i escrits a favor de la denominació “València”

- Manifest de l'**Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana**, firmat per més de 150 escriptors:

<https://www.aellva.org/>

Aci trobaran un enllaç a **www.defenvalencia.com**, a on se facilita la presentació d'alegacions a favor del topònim “València”.

- Article de **Javier Navarro** sobre “lo verdaderament impensable en el valencià”:

<https://valencianews.es/opinion/javier-navarro-andreu-lo-verdaderament-impensable-en-el-valencia/>

- Pàgina de facebook de **Vicent Sanz Sancho** a la que l'autor pujà una entrada el 22 d'agost “desburgant” el manifest catalanista:

<https://www.facebook.com/vicent.sanzsancho>

Porta tancada, bona maçada

No crec que hi haja un poble que conte en mes celebracions que el valencià i, com a conseqüència, els chiquets son imaginatius i creatius.

De tot fan jocs, trauen cançonetes o inventen maldadetes per a entretenir-se; en acabant, estes se mantenen en el temps i continuen repetint-se en cada temporada, puix, encara que passen de moda, queden per a sempre gravades en la memoria historica del poble pla, i van transmetent-se de yayos a nets.

U d'estos jocs es el de "porta tancada, bona maçada".

Era el preferit dels matins del Dumenge de Resurreccio, quan molts portals, que havien estat tancats durant la celebracio de la Semana Santa, com era costum, al toc de campanes de les iglesies, a les deu del mati d'eixe dumenge, obrien les portes del carrer.

Era el moment esperat per la chicalla per a començar la celebracio del Dia de Gloria. Armats de qualsevol cosa que servira per a aporrear les portes, com gayatos, troncs, trossos de llenya, inclus macetes de morter o pedres mes o manco grosses, iniciaven l'estrepi.

Els chiquets –i algu no tan chiquet– anaven parant-se davant de totes les portes del barri, cantant, si era el cas:

"Porta oberta, ya està coberta".

I passaven a la següent:

"Porta tancada, bona maçada".

En esta colpejaven en força fins que la portera o algun veï obrien de bat a bat el portal.

Eixe era un bon entreteniment mentres pegaven la volta al barri o fins que algu, cansat de la murga, els tirava un poal d'aigua.

A voltes, en estiu, quan se tancaven les portes a les deu de la nit (era l'hora mitica, que se considerava de fi de jornada: "A les deu, si en ta casa estas, te gitaras, i si no, te n'aniras") el poble se quedava en silenci i era el moment de les trastades dels chiquets, que decidien jugar a "porta oberta" aprofitant el "bon estar" de les nits estiuenques.

CHIQUET, DE FRANCISCO DOMINGO MARQUÉS

RESENYA BIBLIOGRAFICA

Kafka, Franz

La metamorfosis

Traducció: Equip Colze en Colze

Mosseguello. Castello, 2025 (98 pàgines)

Mosseguello fa poc ha publicat una cuidada traducció a la llengua valenciana de *La metamorfosis*, una de les obres més icòniques de **Franz Kafka**, que narra l'inquietant transformació de **Gregor Samsa** en un insecte i la progressiva deterioració dels seus vincles familiars i socials. Esta versió en llengua valenciana ha segut realitzada pel traductor **Josep Perelló**, en la revisió llingüística de **Miquel Àngel Lledó** i la coordinació editorial de **Pau Giner**, dins del marc del projecte de traducció lliterària impulsat per l'equip **Colze en Colze**.

La traducció destaca per la seua fidelitat a l'estil contingut i precís de Kafka, respectant el to sobri i asfixiant que caracterisa la prosa de l'autor chec. Al mateix temps, adapta el text en naturalitat al registre valencià contemporàneu, sense caure en arcaïsmes ni excessos localistes, lo que la convertix en una obra accessible tant per a lectors habituals com per a estudiants o nous lectors en llengua valenciana.

L'edició també mereix menció especial: la portada s'inspira en la primera edició original de 1915, evocant en encert l'atmosfera inquietant i ambigua del relat. El resultat és una obra que conjuga rigor lliterari, qualitat llingüística i sensibilitat editorial.

En esta edició de *La metamorfosis* Edicions Mosseguello continua una sèrie de traduccions a la llengua valenciana d'obres universals i contribueix decididament a la normalització del valencià en tots els àmbits culturals, i a la difusió dels grans clàssics des d'una perspectiva inclusiva, moderna i plenament arraïlada en la nostra tradició llingüística.

Pau Giner

ACTIVITATS CULTURALS SETEMBRE DE 2025

Trobarà mes informació dirigint-se a les respectives associacions:

GAV (Grup d'Accio Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 Valencia C.
Tel: 963 41 22 22
info@grupdacciovalencianista.com

Rogle

Vore informació de contacte en esta pagina.

27 Set (dissabte) Ateneu Mercantil. Pça. Ajuntament, 18. Valencia C.

PREMI LLEALTAT 2025

Sopar i entrega del premi a Enric Calvo i Dolz.

Tiquets disponibles. Fins al 11 de setembre.

+Info: **GAV**

30 Set (dimarts) en Alcasser

3 Oct (divendres) en Albal

6 Oct (dilluns) en Torrent

Espais i hora per confirmar.

CONFERENCIA-PRESENTACIO DE LLIBRE: Juli Moreno: *La consagració de l'Himne, 1925. D'Himne de l'Exposició a Himne Regional*.

+Info: **Rogle**

Novetats en la pagina web del Rogle

Est estiu hem incorporat tres treballs mes en la pestanya Documents de la nostra web:

- Resenya bibliografica: **Xaverio Ballester (2021)**, *Orígenes de la lengua valenciana. La hipótesis repoblacionista*, de **Antoni Fontelles i Fontestad**.
- *Homenage a Anfós Ramon i García*, de **Amparo Orellano i Alapont**. Discurs pronunciat el dia 7 de juny de 2024 en l'homenaje que Lo Rat Penat i associacions valencianistes dedicaren al poeta en motiu del centenari del seu naixement.
- *La ele geminada: una complicada inutilitat grafica*, de **Antoni Fontelles i Fontestad**

Rogle en Internet

Facebook:

Rogle Constanti Llombart

Twitter:

@rogleconstanti

Tots els eixemplars editats fins ara estan en:

www.rogleconstantillombart.com

Resol
l'acrostic
del
costat a
partir de
les defini-
cions.

1. Color paregut al de l'or. Que està revestit d'una fina capa d'or.
2. Index o catalec. Conjunt d'actors que componen una companyia teatral o actuen en una obra. Grup de persones destacades que formen un equip o treballen en una mateixa tasca.
3. Renuncia que fa una persona d'alguna cosa, possessio, dret, etc. en favor d'una atra.
4. Persona que, sense ser l'autora d'un delit, coopera o participa en la comissio del mateix.
5. Roïn, pervers. Condenat per la justícia divina.
6. Armadura de ferro o acer que protegia el cos.
7. Espai entre les celles. Senyal o demostracio d'enfadament o enuig que se fa arrugant el front.
8. Persona negligent, abandonada, descuidada.
9. Persona que matina o te costum de matinar.
10. Lloc a on se fan i venen churros.

La
solucio
a peu
de
pagina.

PARAULES VERTICALS

1. Incautar alguna cosa ad algu que la te o la du illegalment. Declarar que alguna cosa ha caigut en comis o ha sigut confiscada.
2. Lluir en forta claror. Allumenar. Destacar una cosa sobre les atres.

		1.		2.		
1.		—	—	—	<u>A</u>	—
2.		—	<u>L</u>	—	—	—
3.		—	—	—	<u>S</u>	—
4.	—	—	—	—	<u>L</u>	—
5.		—	<u>A</u>	—	—	—
6.	—	<u>U</u>	—	—	—	—
7.		—	—	—	<u>Y</u>	—
8.	—	<u>E</u>	—	—	—	—
9.		—	<u>I</u>	—	—	—
10.	—	<u>U</u>	—	—	—	—

COSES DE TUB

Bando

Que en els temps tan moderns en els que vivim, a on tot lo mon te accés a l'informació, i que la llengua valenciana estiga patint un genocidi polític i corrupte i el poble no reaccione me es trist i me costa creure-ho. No se, igual hem de recórrer a mètodes d'uns altres temps més efectius, temps en el que tot lo mon s'enterava i reaccionava; igual per a salvar la llengua valenciana lo que hem de fer es...

Bando

Quan una cosa no vols
que se sapia, no pots caure
en l'erro de manar-la fer,
puix de lo contrari
t'arrisques a...

N'hi ha coses, que per molt que avance el mon, passen de generacio en generacio i segueixen igual que des de l'inici del mon.

Aixina, els que tenim una edat i hem passat de ser chiquets a pares, sense dubte estes cosetes nos ho recorden.

Aquell divendres, com de costum,

en acabar l'escola els chiquets passaven mes temps jugant en el carrer, per allo de que ya tindrien temps la fi de semana per a fer els deures.

La mare, veent-los jugar, va notar
en seguida que alguna cosa no anava

be, puix el fill major no deixava de rascar-se el cap; llavors el va cridar, i pronte va poder comprovar que era lo que suponia: el fill tenia el cap ple de polls.

Se va posar mans a l'obra a llevar-li'ls. Tocava tirar de remei casola, aixina que li va llavar el monyo i en

acabant li va posar vinagre, enrollant
-li'l en paper d'alumini uns vint mi-
nuts per a que s'ofegaren; una volta
assegurada de que havien mort tots,
li va posar colonia per ad estos me-
nesters per a aixina tractar de que no
ne tornara a arreplegar..., i a
jugar.

Ara li tocava fer la mateixa operació en el fill menut que encara estava jugant en lo carrer.

—Dis-li al teu germa que vingi per a llevar-li els polls.

A lo que el fill, fent cas a sa mare, com no podia ser d'un altra manera, va aguar-
tar a la porta del carrer chi-
llant:

–iiQuelooo!! iiVine a casa
per a que la mare te lleve els
polls!!

La mare, tota sorpresa, enfadada i afrontada, puix en aquell crit s'havia enterat tot el veïnat, li va marmolar:

—Redeu, no feya falta que feres...

Bando.

Josep Martínez “Tub”
cosesdetubblog.blogspot.com

Solucio:

I RECORDA...La nostra primera paraula es **decomissar**. Un **decomis** o **comis** es allo que ha segut confiscat. Eix. *La policia decomissà un important carregament de droga en la frontera.*

La nostra segona paraula és **resplandir**. Està **resplandent** allo que resplandix. **Resplendentment** es d'una forma resplandent. Eix. *Passada la tempesta el sol resplandia de nou. / Despuix de netejar-la la plata estava resplendent.*